

UTAJENÉ ROZHODOVÁNÍ: SOUD PŘESTAL ZVEŘEJŇOVAT SEZNAM SPORŮ

K OMEZENÉMU ZVEŘEJŇOVÁNÍ JMEN ÚČASTNÍKŮ ŘÍZENÍ PRAŽSKÝ MĚSTSKÝ SOUD PŘISTOUPIL KVŮLI GDPR. PODLE VYŠŠÍCH SOUDŮ K TOMU NENÍ DŮVOD.

Martin Drtina, Marek Pokorný
autori@economia.cz

Domácí justice podniká další kroky proti transparentnosti svého rozhodování. Již loni v březnu s poukazem na ochranu osobních údajů a novou směrnici GDPR nařídila ministryně spravedlnosti Marie Benešová, aby z justiční aplikace infoSoud, kterou ministerstvo spravuje, zmizela jména účastníků řízení. Větší soudy ale dál na svých stránkách zveřejňovaly aktuální rozpis se jmény. Nyní Městský soud v Praze, který po odchodu Libora Vávry vede od podzimu předsedkyně Jaroslava Pokorná, přestal jména zveřejňovat úplně. Stejně jako ministerstvo i soud argumentuje GDPR a „často nesprávným zpracováním osobních údajů účastníků třetími osobami“.

Důvody k zatajování informací ke sporům, které mají soudy na stole, přitom paradoxně nevidí horní patra justice. „Pokud jsem schopen si bez problémů zjistit přes katastr nemovitostí, jakou má kdo nemovitost, nevidím problém, jestliže soud uvede, že dnes projednává kauzu „Ladislava Vopičky s Josefem Vopršálkem“,“ řekl HN předseda Nejvyššího soudu Petr Angyalossy.

Podobný postoj zastává i předseda Vrchního soudu v Praze Luboš Dörfl: „Čím více věcí aktivně zveřejníme, tím méně musíme zodpovídat žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím.“ Naráží na to, že pokud o seznam nařízených jednání spolu se jmény účastníků řízení zájemce požádá, soudu nezbude než mu je poskytnout.

Jména účastníků u souzených případů zveřejňuje i Evropský soudní dvůr a Evropský soud pro lidská práva. Obdobná praxe platí také u našich západních sousedů. „Německé soudy jednání avizují celými jmény. Média musí být informována a případně mít možnost někoho na jednání poslat,“ potvrzuje advokát Arthur Braun z kanceláře bpv Braun Partners. „Prostřednictvím čísla jednacího lze přiřadit k těmto jménům dokonce rozsudky, existuje na to celá řada databází,“ upozorňuje.

Zaručená veřejnost jednání

Podle poradce pro otevřenost veřejné správy a spoluautora zákona o veřejném přístupu k informacím Oldřicha Kužíleka může zatajování jmen účastníků řízení znamenat i porušení článku 96 Ústavy ČR, podle něhož jsou jednání soudu veřejná. „Pojem „veřejnosti“ jednání nelze omezit jen na to, že někdo náhodně okoloidoucí může vejít do soudní síně a sledovat náhodně trefené jednání. K veřejnosti patří nutně i to, že se dostatečně předem dozví, co se u soudu bude projednávat,“ říká s tím, že podle něj může dokonce vzniknout otázka, zda jednání, která proběhnou bez přiměřeného avíza pro veřejnost, vůbec budou legitimní. „Faktický důsledek je stejný jako zamčené dveře do jednací síně,“ dodává.

Rozhodně v rozporu s veřejným zájmem je podle něj uvedené nezveřejňování zejména v případech, kdy je účastníkem řízení orgán veřejné správy. Například ve sporu o platnost územních plánů či nyní v případě žalob v souvislosti s protipandemickými opatřeními. „Obecné nařízení EU nikde nezakazuje sdělovat veřejnosti rozpis jednání soudů, včetně identifikace účastníků, kteří jsou fyzickými osobami. Přesah toho-

Obecné nařízení EU nikde nezakazuje sdělovat veřejnosti rozpis jednání soudů, včetně identifikace účastníků, kteří jsou fyzickými osobami. Přesah tohoto utajování i na právnické osoby je už úplně za hranou.

Oldřich Kužílek

spoluautor zákona o veřejném přístupu k informacím

Evropské soudy účastníky u souzených případů zveřejňují i Evropský soudní dvůr a Evropský soud pro lidská práva.
Foto: Profimedia

Čím více věcí aktivně zveřejníme, tím méně musíme zodpovídat žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Luboš Dörfl

předseda Vrchního soudu v Praze

to utajování i na právnické osoby je už úplně za hranou,“ říká Kužílek.

A podobně to vidí i oslovení právníci. „Je to v rozporu se zásadou veřejnosti řízení, která je pro náš právní řád velmi důležitá. Právě kvůli zveřejňování těchto účastníků řízení, nikoliv obsahu řízení, je tato zásada narušena. Nikdo pak nemá možnost zjistit, kdy se některá záležitost, kde má přitom ze zákona právo být veřejně přítomen, bude projednávat,“ uvádí advokátka a senátorka za Piráty Adéla Šípová.

Zásada veřejnosti a právo se dozvědět, jaké případy justice projednává, mají přednost i podle advokáta Petra Němce. „Tuto zásadu ctí třeba i ruský autoritářský režim, jak lze vidět na aktuálním procesu s opozičním předákem Navalným. A jistě to nebylo režimu po chuti, že veřejnost a média mohly o daném případě objektivně referovat,“ poukazuje Němec, který argumentaci nařízením GDPR o ochraně osobních údajů považuje za nesmyslnou. Podobně uvažuje i advokátka Petra Dolejšová s tím, že GDPR přímo říká, že je možné soukromí omezit ve veřejném zájmu. A to kontrola justice je. „Pokud médiím upřeme možnost kontrolovat soudnictví, podkopáváme tím jeden z důležitých nástrojů strážců demokracie,“ míní.

Až do loňského března bylo možné přehled nařízených jednání najít v aplikaci infoSoud a infoJedná-

ni. Jména účastníků zde byla uvedena jen na měsíc dopředu. Kvůli malé přehlednosti – zájemci si totiž museli proklikávat jednotlivé jednací místnosti soudů – vzniklo několik soukromých aplikací, které tyto informace zobrazovaly v přehlednější podobě.

Jedna z nich, kterou vytvořil právní aktivista Tomáš Pecina, umožnila řízení vyhledat podle jména účastníků, a to dokonce do minulosti. Pecina však kvůli nelegálně shromažďovaným datům předloni dostal pokutu od Úřadu pro ochranu osobních údajů a uvedenou stránku zrušil. Resort spravedlnosti přesto loni v březnu právě s odkazem na jeho databázi zveřejňování jmen účastníků zakázal.

Sám Městský soud v Praze po dotazu HN i dalších novinářů uvedl, že to, zda a jak bude účastníky jednání zveřejňovat, ještě přehodnotí. Podle mluvčího soudu Adama Weniga probíhá analýza, která „s přihlédnutím ke specifickým vyplývajícím z principu veřejnosti soudního jednání“ posoudí, jestli dosavadní zavedená praxe zveřejňování je v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu osobních údajů.

Na základě výsledků této analýzy chce městský soud sjednotit způsob informování ve všech typech řízení, která vede. Wenig přislíbil, že do dokončení analýzy bude na žádost seznamy účastníků řízení na aktuální období poskytovat.

PRÁVNÍ RÁDCE

02
2021

Petr Mlsna

NOVÉ ČÍSLO

V ÚNOROVÉM VYDÁNÍ naleznete:

- ROZHOVOR** Petr Mlsna: V digitalizaci jsme na špičce
EXPERT Skrytá hrozba při akvizici herní společnosti
SPOLEČNOST (S)korodina. Virus ovlivní i péči o děti

Objednávejte na: pravniradce.cz